

En zòna occitana, las practicas tauromaquicas son presentas : la corsa landesa o la corsa camarguesa son presentas desempuïsh bèth temps a, sense mesa a mòrt deus bovins. Vengudas recentament deus Pirenèus enlà com la "corrida" espanhòla o la corrida portuguesa.

La corsa landesa bota a egalitat las bèstias, essenciaument vacas (las corsairas) e los òmes. Las vacas las mei celèbras an carrièras de mantuas annadas. Regularament, los escartaires e sautaires landés son victimas de tumadas o còps de còrnas, qui pòden èsser a còps mortaus. Jòcs de Valentia desempuïsh l'Edat Mejana sus las plaças deus vilatges o las cors de las bòrdas, aqueras practicas se son codificadas.

La corsa "landesa" qu'ei regde presenta dins tot l'oèst de la Gasconha (Lanas, Gèrs, Pirenèus-Atlantics, Hauts Pirenèus, Òlt e Garona, Gironde). Las arenas (fixas o desmontablas) son polivalentas (corridas, concèrts...), a còp caperadas o tipicament lanusquetas : la pista qu'ei longa e non pas redonda.

La corsa comença tostemps peu "paseo" (passada e salut) deus actors au son de la marcha cazeriana jogada per l'armonia (qui jògarà en seguir a còps per felicitar o encoratjar).

Los actors (sovent au masculin, pauc feminizat). Vestits de pantalons blancs, camisa blanca, cinta e cravata de color, boleros brodats.

Las corsairas, encordadas o pas, an las còrnas boladas. Desempuïsh lo sègle XIX^{au}, lo bestiar iberic qu'a remplaçat lo bestiar lanusquet. La melhora de la sason (deu printemps a l'autona) qu'ei sacrada peu "Còrn d'aur" a Nogarò lo 14 de julhet.

Los escartaires : qu'an, dab mantuas fintas, a esvitar au darrèr moment la vaca qui s'arronça sus eths. Au mei rasant la vaca deu temps de l'escart, mei aqueth balha punts.

Los sautaires : quan la vaca s'arronça, que hèn, peu dessús d'era, subèrsauts, de l'anjòu, sauts en taravèths, sauts a la corruda, a la pèrja, desempuïsh ua cadiera o enquièra sauts dab los pès gahats dins un berret.

Los òmes en blanc :

L'entrenaire : posiciona las vacas tàus escartaires e sautaires en cap de pista.

Lo second : se plaça darrèr l'escartaire o lo sautaire tà continuar d'atirar la vaca, un còp passada.

Lo cordaire : qu'a de hèr passar lo cap de la vaca au moment de l'escart, e eventuaument de retènguer la corsaira se l'òme ei gahat e gitat au sòu.

LEXIC

Li buòu : lo taure de corsa camarguesa.

La corsaira : la vaca de corsa landesa.

Ua tumada : un còp de cap (o de còrna) de la vaca.

L'escalòt : la petita escala qui permet a l'escartaire de montar cuèlher la sua prima a la pitrangla.

La cazeriana : l'imne de la corsa landesa, jogat per l'armonia tau paseo de debuta e de fin.

ACTIVITAT

Sus un esquèma qui hè véser ua pista lanusqueta, torna posicionar los elements qui seguïshen : pista, talanquèra, callejon, refugi, jurada (pitrangla), musica, entrada de l'arena, lòtja.

Lo sautaire

Lo vaquèr : qu'a un ròtle escur, n'apareïsh pas en pista, qu'ei eth qui arrègla las vacas, qu'ei eth qui las hè montar dins lo camion lo matin de la corsa, las estaca ua per ua, e verifica l'estat de las bolas au cap deus còrnas, qu'ei eth tanben qui las plaça cadua dins la sua lòtja a l'arribada a las arenas.

Segon lo tipe de corsa, lo nombre d'escartaires, de sautaires, de vacas pòt variar. Ua jurada, installada a la pitrangla, determina lo nombre de punts per cada tipe d'escart o saut. Que i a tanben diferents tipas de campionats a punts o a la corsa (a l'escalòt), concors taus escartaires, sautaires, cordaires, vacas, primas e ua escòla.

Lo escartaire

FRISA CRONOLOGICA

Sègle XV^{au}

Document autentic lo mei ancian qui descrit en 1457 ua costuma imemoriau de hèr còrrer vacas e buèus dins las carrèras de Sent Sever (40) per las hèstas de la Sent Joan

Sègle XIX^{au}

Obligacion de practicar dins arenas. Codificacion deus escarts e deus sauts. Adopcion deus vestits : pantalon blanc e bolero de color. Lo cordaire apareïsh autanplan com las bolas au cap deus còrnas de las corsairas las mei dangerosas

1953

Creacion de la Federacion Francesa de la Corsa Landesa (FFCL)

